

کار عملی شماره ۴

۷-۴- کار عملی شماره ۱ (۱): روش بازکردن آب میوه گیری تک سرعت با موتور یونیورسال

با توجه به امکانات هنرستان اجرای یکی از کارهای عملی شماره ۲۰۱، ۳ یا ۴ الزامی است.

زمان اجرای کار عملی شماره ۱ (۱): ۸ ساعت

● با توجه به محدودیت زمانی موجود در استاندارد و تجهیزات موجود در کارگاه کافی است فراگیر باز و بسته کردن، عیب‌یابی و تعمیرات فقط یک نمونه آب‌میوه‌گیری برقی را زیر نظر مربی کارگاه با رعایت کلیه موارد ایمنی انجام دهد.

● هدف از باز کردن و بستن آب‌میوه‌گیری برقی سرویس و نگهداری دوره‌ای و تعمیر آن است.

●●● معمولاً طرز سرویس و نگهداری دوره‌ای را در راهنمای کاربرد دستگاه قید می‌کنند. در این فرایند اعمالی از قبیل بازدید و کنترل اتصال‌ها و عایق‌بندی دستگاه، روغن کاری، گریس کاری، تعویض قطعاتی مانند کلید، میکروسوییچ، سیم رابط، زغال و فنرها، نمدها، فیلترها، پین‌ها، خارهای فلزی، واشرهای فلزی، مقوایی، پلاستیکی و فنری، بوش‌ها، بولی‌ها، کویلینگ، لاستیک لرزه‌گیر، پارازیت‌گیر، تیغ، تیغ‌نگهدار، تیغ و توری، بالشتک‌ها، آرمیچر، پروانه‌ی خنک‌کننده‌ی موتور، تسمه و... انجام می‌شود.

نکات مهم!

۱-۷-۴- ابزار، تجهیزات و مواد مصرفی مورد نیاز

- آب میوه گیری برقی، یک دستگاه
- وسایل لحیم کاری
- نقشه‌ی مدار الکتریکی آب میوه گیری، یک نسخه
- میز کار تعمیر لوازم خانگی، یک دستگاه
- سیم رابط، سرسیم، وارنیش نسوز، به مقدار مورد نیاز
- روغن دان، یک عدد
- آوومتر، یک دستگاه
- چکش آهنی ۳۰۰ گرمی، یک عدد
- آچار دوسر تخت ۶ و ۷ میلی متری، یک عدد
- پیچ گوشتی چهارسو، یک سری
- پیچ گوشتی تخت، یک سری
- پیچ گوشتی خورشیدی، یک سری
- پیچ گوشتی سرستاره‌ای، یک سری
- خار جمع کن، یک عدد
- خار بازکن، یک عدد
- دم باریک، یک عدد
- انبردست، یک عدد
- سیم چین، یک عدد
- سیم لخت کن، یک عدد
- پرس سرسیم، یک عدد
- دم کج، یک عدد
- سوهان کیفی، یک سری
- قطعات یدکی به تعداد مورد نیاز جهت تعویض
- وسایل لحیم کاری

توجه! شکل ابزار و تجهیزات در قسمت ۱-۷-۳ واحد کار (۳) آمده است.

۲-۷-۴- نکات ایمنی

▲ قبل از شروع کار عملی و باز کردن دستگاه، دوشاخه‌ی سیم رابط را از پریز برق بیرون بیاورید و سیم رابط آن را جمع کنید و با بست پلاستیکی ببندید تا در اثر برخورد با هویه یا اشیای تیز صدمه نبیند (شکل ۴-۶۲).

شکل ۴-۶۲

▲ برای باز کردن و بستن وسایل آب‌میوه‌گیری از ابزار مناسب استفاده کنید تا تعمیرات بعدی دستگاه با اشکال مواجه نشود (شکل ۴-۶۳).

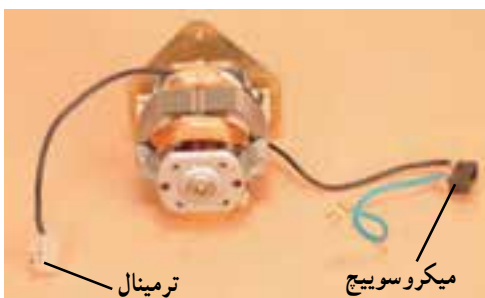
شکل ۴-۶۳

▲ هنگام باز کردن اجزای مدار الکتریکی دستگاه، نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی را ترسیم کنید (شکل ۴-۶۴).

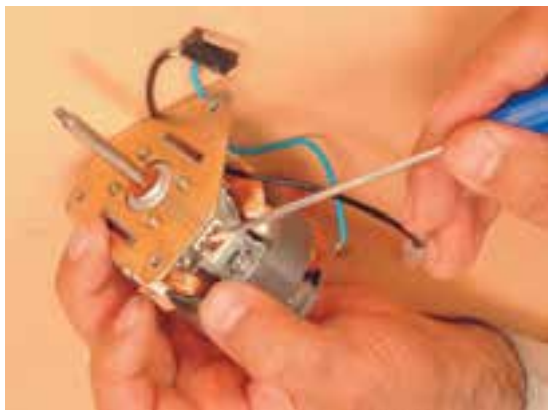

شکل ۴-۶۴

▲ استفاده از میکروسویچ و ترمینال در مدار الکتریکی، ایمنی دستگاه را بالا می‌برد (شکل ۴-۶۵).

شکل ۴-۶۵

شکل ۴-۶۶

▲ هنگام باز کردن فنر و زغال مواظب باشید تا فنر از جاروبک نگهدار بیرون نپرد (شکل ۴-۶۶).

شکل ۴-۶۷

▲ قبل از باز کردن موتور یونیورسال، ابتدا فنرها و زغالها را بیرون بیاورید تا هنگام بیرون آوردن آرمیچر قطعات موتور صدمه نبینند (شکل ۴-۶۷).

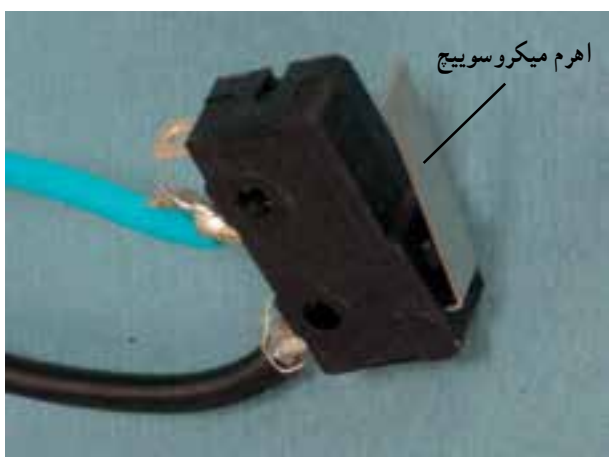
شکل ۴-۶۸

▲ نمد بوشها را روغن کاری کنید تا هنگام کار، آرمیچر روان تر کار کند (شکل ۴-۶۸).

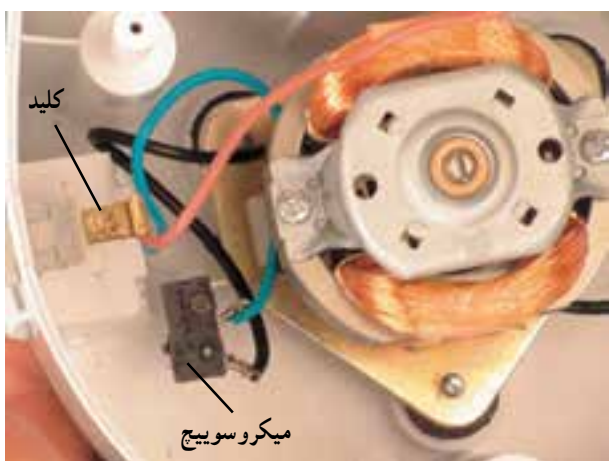
شکل ۴-۶۹

▲ هنگام آزمایش میکروسوییچ با پیچ گوشتی تخت مناسب دقت کنید تا به میکروسوییچ صدمه‌ای نرسد (شکل ۴-۶۹).

شکل ۴-۷۰

▲ اهرم میکروسوییچ بسیار حساس است. هنگام کار با میکروسوییچ دقت کنید تا حساسیت اهرم کاهش نیابد (شکل ۴-۷۰).

شکل ۴-۷۱

▲ کلید و میکروسوییچ را به طور صحیح در محل خود نصب کنید تا هنگام کار به طور صحیح عمل کند (شکل ۴-۷۱).

- قبل از شروع کار عملی شماره‌ی (۱) نکات ایمنی ۲-۷-۴ را به دقت مطالعه کنید و به خاطر بسپارید.
- توجه! در تمام مراحل کار، موارد ایمنی مربوط به دستگاه آب‌میوه‌گیری و حفاظت شخصی را رعایت کنید.
- هشدارهای کار با دستگاه آب‌میوه‌گیری را جدی بگیرید.

شکل ۴-۷۲

۳-۷-۴- مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۱) (قسمت اول)

- روشن باز کردن قطعات و اجزای قسمت آب‌میوه‌گیری
- قبل از شروع این مرحله از کنار عملی شماره‌ی (۱)، ابتدا دوشاخه‌ی سیم رابط آب‌میوه‌گیری را از پریز برق بیرون بیاورید.

- دستگاه شکل ۴-۷۲ را دقیقاً مورد بررسی قرار دهید و قبل از هر اقدامی، نحوه‌ی باز کردن صحیح نکته‌ی مهم! دستگاه را به صورت نظری تجزیه و تحلیل کنید.

شکل ۴-۷۳

- مطابق شکل ۴-۷۳ ظرف مخصوص آب‌میوه را از محل خود بیرون بیاورید.

شکل ۴-۷۴

● فشاری یا اهرم مخصوصی را که برای فشار دادن میوه به داخل دستگاه به کار می‌رود مانند شکل ۴-۷۴ از محل آن بیرون بیاورید.

شکل ۴-۷۵

● مطابق شکل ۴-۷۵ چنگک (گیره‌ی قفل‌کننده) را آزاد کنید.

● گیره‌ی قفل‌کننده‌ی طرف دیگر دستگاه را مطابق شکل ۴-۷۶ از محل خود بیرون بیاورید.

شکل ۴-۷۶

● درپوش دستگاه را از محل خود بردارید (شکل ۴-۷۷).

شکل ۴-۷۷

● تیغ و توری دستگاه و محل جمع آوری تفاله‌ی میوه در شکل ۴-۷۸ مشاهده می‌شود.

تیغ و توری

محل جمع آوری
تفاله‌ی میوه

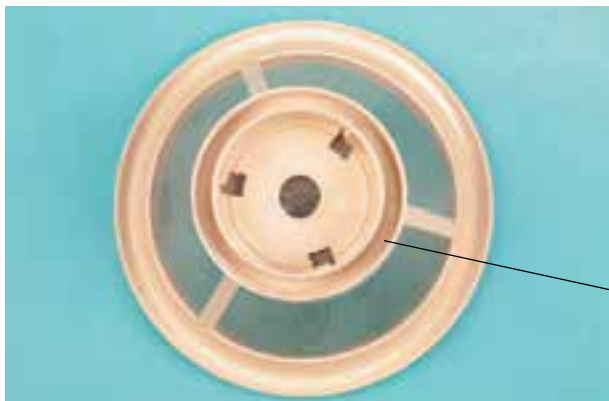
شکل ۴-۷۸

توجه! ● قبل از باز کردن تیغ و توری و ظرف جمع آوری تفاله‌ی میوه وضعیت نصب آن را یادداشت کنید.

● مطابق شکل ۴-۷۹ تیغ و توری را از محل نصب آن بیرون بیاورید.

شکل ۴-۷۹

● شکل ۴-۸۰ پشت تیغ و توری را نشان می‌دهد. در این شکل شیار مخصوص تیغ و توری که زائده‌های کوبلینگ یا رابط تیغ و توری و موتور که در شکل ۴-۸۳ نشان می‌دهیم مشاهده می‌شود.

شیار مخصوص قرار گرفتن زائده‌ی کوبلینگ

شکل ۴-۸۰

● در شکل ۴-۸۱ محل خروج آب میوه، کوبلینگ و ظرف جمع‌آوری تفاله‌ی میوه مشاهده می‌شود.

کوبلینگ

محل خروج آب میوه

شکل ۴-۸۱

● ظرف جمع‌آوری تفاله‌ی میوه را مطابق شکل ۴-۸۲ از روی دستگاه بردارید.

شکل ۴-۸۲

شکل ۴-۸۳

● شکل ۴-۸۳ کوپلینگ یا رابط موتور و تیغ و توری را نشان می‌دهد. در این شکل زائده‌های نگهدارنده‌ی تیغ و توری روی کوپلینگ مشاهده می‌شود.

● زائده‌های پلاستیکی کوپلینگ در شیارهای زیر تیغ و توری که در شکل ۴-۸۰ نشان داده شده قرار می‌گیرد و نمی‌گذارد که تیغ و توری هنگام حرکت دورانی از محل خود بیرون بیفتد.

توجه!

شکل ۴-۸۴

● شکل ۴-۸۴ بدنه و قسمت محرک یا موتوردار دستگاه را نشان می‌دهد. کوپلینگ دارای پروانه‌ی خنک‌کننده برای تهویه‌ی موتور است.

شکل ۴-۸۵

● شکل ۴-۸۵ اجزا و قطعات اصلی آب‌میوه‌گیری را نشان می‌دهد.

۴-۷-۴- مراحل اجرای کار عملی شماره ی (۱)

(قسمت دوم)

روش باز کردن قاب زیری دستگاه

توجه! • مراحل این کار در ادامه ی کار ۴-۷-۳ انجام می شود.

شکل ۴-۸۶

• مطابق شکل ۴-۸۶ دستگاه را طوری قرار دهید که کف آن مشاهده شود؛ سپس درپوش لاستیکی روی محفظه ی پیچ های محکم کننده را بردارید.

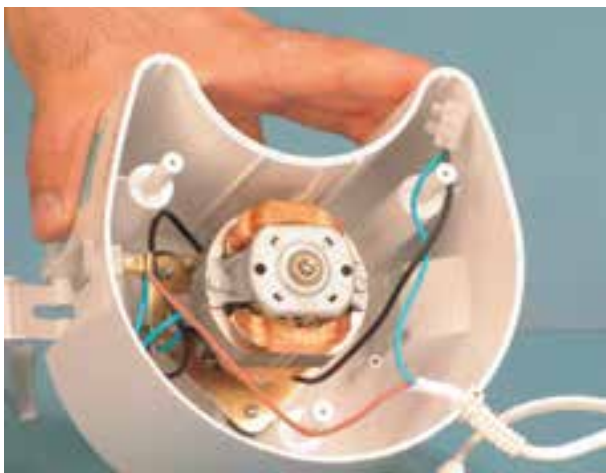
شکل ۴-۸۷

• به وسیله ی پیچ گوشتی مناسب، پیچ های اتصال قاب به بدنه را باز کنید (شکل ۴-۸۷).

شکل ۴-۸۸

● قاب زیر دستگاه را مطابق شکل ۴-۸۸ از روی بدنه‌ی اصلی بردارید.

شکل ۴-۸۹

● شکل ۴-۸۹ نحوه‌ی نصب کلیه‌ی وسایل را در داخل قاب پلاستیکی یا بدنه‌ی اصلی دستگاه نشان می‌دهد.

● قبل از باز کردن اجزا و قطعات داخل قاب پلاستیکی، ترتیب مونتاژ کردن مدار الکتریکی و نحوه‌ی نصب سیم‌های رابط را یادداشت کنید.

توجه!

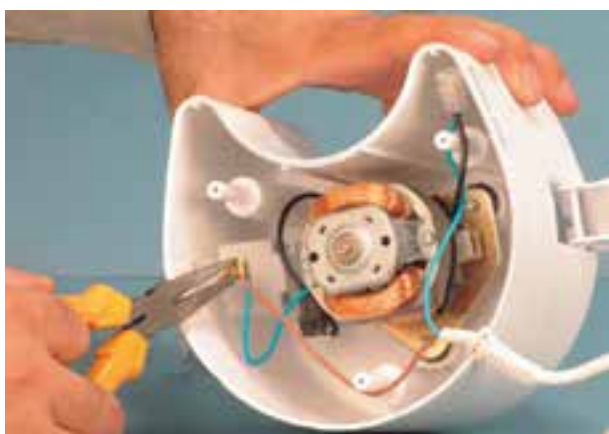

۵-۷-۴- مراحل اجرای کار عملی شماره ۱)

(قسمت سوم)

روشن باز کردن کلید روشن و خاموش

توجه! • مراحل این کار در ادامه ی کار ۴-۷-۴ انجام می شود.

شکل ۴-۹۰

• به وسیله ی دم باریک، فیش سیم رابط را از ترمینال کلید بیرون بیاورید (شکل ۴-۹۰).

شکل ۴-۹۱

• به وسیله ی پیچ گوشتی تخت مناسب خار پلاستیکی کلید را مطابق شکل ۴-۹۱ فشار دهید تا کلید از محل خود خارج شود.

شکل ۴-۹۲

● مطابق شکل ۴-۹۲ به وسیله ی پیچ گوشتی تخت مناسب، کلید را به آرامی از بدنه بیرون بیاورید.

شکل ۴-۹۳

● کلید را از بدنه کاملاً جدا کنید (شکل ۴-۹۳).

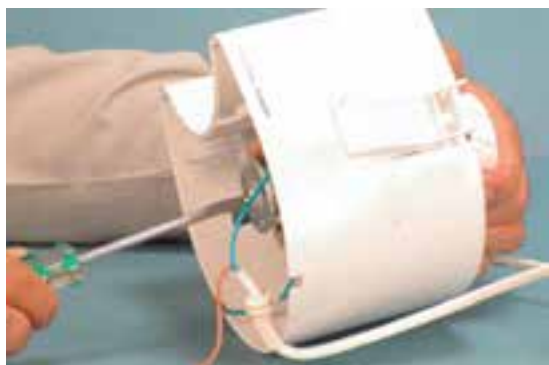

۶-۷-۴- مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۱)

(قسمت چهارم)

روش باز کردن و بیرون آوردن موتور از بدنه‌ی اصلی

توجه! • مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۴-۷-۵ انجام می‌شود.

شکل ۴-۹۴

• سر پیچ گوه‌شکل تخت مناسب را در شیار انتهای محور قرار دهید و آن را محکم نگه‌دارید. سپس کویلینگ یا قسمت گردنده را در جهت خلاف حرکت عقربه‌های ساعت بچرخانید تا کویلینگ باز شود (شکل ۴-۹۴).

شکل ۴-۹۵

• درپوش پلاستیکی را با پیچ گوه‌شکل تخت مناسب بیرون بیاورید (شکل ۴-۹۵).

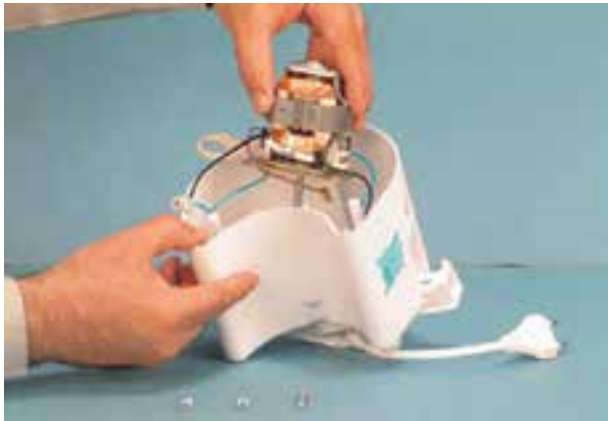
شکل ۴-۹۶

• درپوش پیچ‌ها را مطابق شکل ۴-۹۶ از روی بدنه بردارید.

شکل ۴-۹۷

• به وسیله‌ی پیچ گوه‌شکل چهارسوی مناسب، پیچ‌های اتصال موتور به بدنه را مطابق شکل ۴-۹۷ باز کنید.

شکل ۹۸-۴

● پس از باز کردن پیچ‌های اتصال، موتور را از داخل بدنه بیرون بیاورید (شکل ۹۸-۴).

شکل ۹۹-۴

● پیچ محکم‌کننده‌ی میکروسوییچ به بدنه را، مطابق شکل ۹۹-۴ باز کنید.

شکل ۱۰۰-۴

● شکل ۱۰۰-۴ موتور را به همراه میکروسوییچ، سیم رابط و کلید روشن و خاموش نشان می‌دهد.

● نقشه‌ی مونتاژ کردن مدار الکتریکی دستگاه را با توجه به اجزا و قطعات الکتریکی و الکترومکانیکی شکل ۱۰۰-۴ ترسیم کنید تا هنگام مونتاژ دستگاه استفاده شود. **توجه!**

۷-۷-۴- مراحل اجرای کار عملی شماره‌ی (۱)

(قسمت پنجم)

روش آزمایش موتور و میکروسویچ

توجه! • مراحل این کار در ادامه‌ی کار ۶-۷-۴ انجام می‌شود.

شکل ۱-۴

• به وسیله‌ی اهم متر، مقاومت اهمی دو سر موتور را مطابق شکل ۱-۴ اندازه‌گیری کنید. مقدار این مقاومت برای این نوع موتور یونیورسال ۷۱/۴ اهم است.

نکته‌ی مهم! • مقادیر اندازه‌گیری شده، تحت تأثیر تلورانس‌های قطعات، دستگاه‌های اندازه‌گیری و شرایط محیط قرار دارد.

شکل ۲-۴

• وقتی اهم میکروسویچ در حالت آزاد قرار دارد، مقاومت دو سر میکروسویچ ۱۰ مگا اهم؛ بیش‌تر خواهد شد. این مقاومت نشانه‌ی قطع بودن پلاتین‌های میکروسویچ است (شکل ۲-۴).

شکل ۱۰۳-۴

● مطابق شکل ۱۰۳-۴ اهم میکروسویچ را به وسیله پیچ گوشتی تخت به داخل فشار دهید و دو سر سیم رابط اهم متر را به ترمینال‌های میکروسویچ اتصال دهید. در این حالت اهم متر مقدار صفر را نشان می‌دهد.

● در شکل ۱۰۳-۴ اهم میکروسویچ عمل کرده است و چون مقاومت دو سر میکروسویچ صفر است پس **توجه!** پلاتین‌های میکروسویچ در وضعیت بسته قرار دارند.

شکل ۱۰۴-۴

در شکل ۱۰۴-۴ مقاومت یک سر موتور و یک سر میکروسویچ ۱۰ مگا اهم است. این مقاومت نشان می‌دهد که میکروسویچ در حالت قطع قرار دارد زیرا میکروسویچ به صورت سری با موتور بسته شده است.

۸-۷-۴- مراحل اجرای کار عملی شماره ۱)

(قسمت ششم)

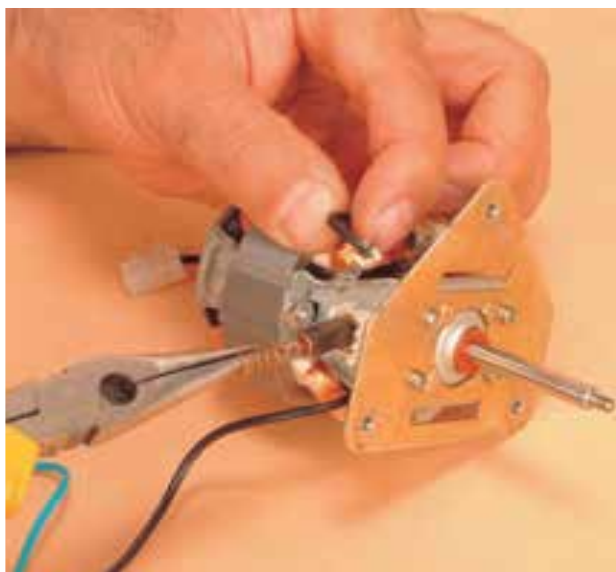
روش باز کردن موتور یونیورسال آب میوه گیری

توجه! • مراحل این کار در ادامه ی کارهای ۴-۷-۶ یا ۴-۷-۷ انجام می شود.

شکل ۴-۱۰۵

• به وسیله ی پیچ گوشتی تخت مناسب سرسیم رابط بوبین استاتور به نگهدارنده ی جاروبک را آزاد کنید (شکل ۴-۱۰۵).

شکل ۴-۱۰۶

• مطابق شکل ۴-۱۰۶ به وسیله ی دم باریک فنر و زغال را از نگهدارنده ی جاروبک بیرون بیاورید.

شکل ۴-۱۰۷

● پس از بیرون آوردن زغال و فنرها با آچار تخت ۷ میلی متری مهره‌ی پیچ را مطابق شکل ۴-۱۰۷ نگه‌دارید و با دست دیگر به وسیله‌ی پیچ‌گوشتی چهارسوی مناسب، پیچ اتصال موتور را باز کنید.

شکل ۴-۱۰۸

● پس از باز کردن پیچ‌های موتور، مطابق شکل ۴-۱۰۸ درپوش سمت محور را بیرون بیاورید.

● در صورتی که موتور کهنه باشد ممکن است خارج کردن مجموعه‌ی درپوش و بوش موتور از محور آرمیچر به سختی صورت گیرد. در این حالت باید محل تماس بوش و محور و قسمت بیرونی محور آرمیچر را روغن کاری کنید. سپس قسمت بیرونی محور آرمیچر را با پارچه‌ی نرم و بدون پرز کاملاً تمیز کنید تا بوش به آسانی بیرون بیاید.

نکات مهم!

●● محل قرار گرفتن درپوش‌ها را در طرفین موتور علامت‌گذاری کنید تا هنگام بستن موتور جابه‌جا نشود.

شکل ۴-۱۰۹

- استاتور را مطابق شکل ۴-۱۰۹ بیرون بیاورید و آن را مورد بازرسی قرار دهید و به وسیله‌ی برس مویی تمیز کنید.

شکل ۴-۱۱۰

- شکل ۴-۱۱۰ استاتور موتور را به همراه میکروسویچ سری شده با سیم پیچ استاتور نشان می‌دهد.

توجه! ● سیم‌های رابط اتصال داده شده به استاتور را بازرسی کنید و در صورتی که فرسوده شده است آن‌ها را تعویض کنید.

شکل ۴-۱۱۱

- در شکل ۴-۱۱۱ مقاومت اهمی هر بوبین توسط اهم‌متر برابر $12/4$ اهم اندازه‌گیری شده است.

نکته مهم! • مقادیر اندازه‌گیری شده تحت تأثیر تلورانس‌های قطعات، دستگاه‌های اندازه‌گیری و شرایط محیط قرار دارد.

شکل ۴-۱۱۲

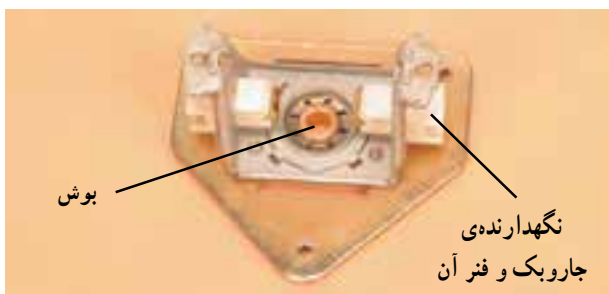
• محور آرمیچر را تمیز و روغن کاری کنید، سپس آن را از بوش قرار گرفته روی درپوش سمت کلکتور بیرون بیاورید (شکل ۴-۱۱۲).

شکل ۴-۱۱۳

• شکل ۴-۱۱۳ آرمیچر موتور یونیورسال آب‌میوه‌گیری را نشان می‌دهد.

توجه! • آرمیچر را مورد بازرسی قرار دهید و آن را تمیز کنید.

شکل ۴-۱۱۴

• در شکل ۴-۱۱۴ درپوش سمت کلکتور را به همراه جای جاروبک‌ها و بوش آن مشاهده می‌کنید.

توجه! • در صورت نیاز بوش را روغن کاری کنید.

۹-۷-۴- مراحل اجرای کار عملی شماره ۱ (۱)

(قسمت هفتم)

روغن روغن کاری بوش های موتور

توجه! • مراحل این کار در ادامه ی کار ۸-۷-۴ انجام می شود.

شکل ۱۱۵-۴

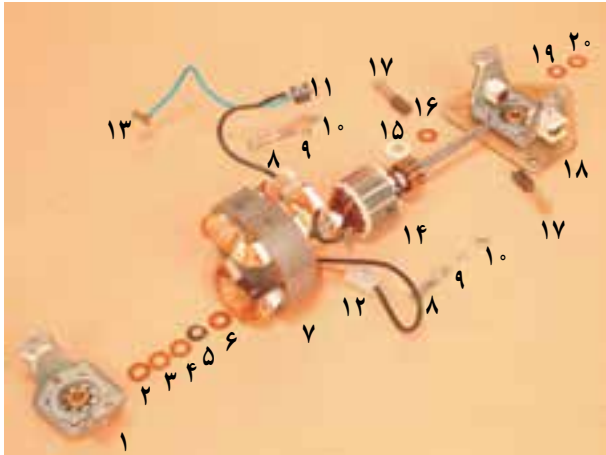
• بوش سمت محور را مطابق شکل ۱۱۵-۴ با روغن مناسب روغن کاری کنید.

شکل ۱۱۶-۴

• مطابق شکل ۱۱۶-۴ بوش سمت کلکتور را با روغن مناسب روغن کاری کنید.

توجه! • برای روغن کاری بوش موتورهای یونیورسال از روغن مخصوص بوش موتورهای کوچک استفاده شود.

شکل ۱۱۷-۴

تمرین ۱: با توجه به تجربیاتی که از مراحل باز کردن موتور به دست آورده‌اید، در جدول ۴-۱ اجزای نشان داده شده در شکل ۱۱۷-۴ را نام‌گذاری کنید.

جدول ۴-۱

ردیف	شرح اجزا	ردیف	شرح اجزا	ردیف
۱	.....	۱۱	.....	۱
۲	.....	۱۲	.....	۲
۳	.....	۱۳	.....	۳
۴	.....	۱۴	.....	۴
۵	.....	۱۵	.....	۵
۶	.....	۱۶	.....	۶
۷	.....	۱۷	.....	۷
۸	.....	۱۸	.....	۸
۹	.....	۱۹	.....	۹
۱۰	.....	۲۰	.....	۱۰

● دستگاه آب‌میوه‌گیری را مجدداً مونتاژ کنید.

● عملیات بستن قطعات و اجزای دستگاه برعکس حالت باز کردن آن است. دقت کنید تا تمام قطعات و اجزا به ترتیب و به‌طور صحیح در محل خود قرار گیرند.

●● برای بستن قطعات دستگاه باید از آخرین مرحله‌ی باز کردن آن شروع کنید تا به ابتدای آن برسید.
 ●●● هنگام سوار کردن قطعات، از نقشه‌ی مونتاژ مدار الکتریکی که در مراحل باز کردن دستگاه ترسیم کرده‌اید، استفاده کنید.

توجه!

●●●● هنگام جمع کردن موتور، حتماً بوش‌های آن را با روغن مخصوص بوش موتورهای کوچک روغن کاری کنید.

● پس از بستن دستگاه زیر نظر مربی کارگاه، دوشاخه‌ی سیم رابط آن را به پریز برق وصل کنید و از صحت عملکرد آن مطمئن شوید.

توجه!

●● چنان‌چه دستگاه بدون اشکال کار کند و شدت جریان آن هنگام کار با ولتاژ نامی در حد جریان نامی آن باشد، دستگاه سالم است و می‌توان آن را مورد استفاده قرار داد.

مشاهدات و نتایج را که از کار عملی شماره‌ی (۱) به دست آورده‌اید به‌طور خلاصه بنویسید.

- ..... -۱
- ..... -۲
- ..... -۳
- ..... -۴
- ..... -۵
- ..... -۶
- ..... -۷
- ..... -۸
- ..... -۹
- ..... -۱۰
- ..... -۱۱
- ..... -۱۲
- ..... -۱۳
- ..... -۱۴
- ..... -۱۵
- ..... -۱۶
- ..... -۱۷
- ..... -۱۸
- ..... -۱۹
- ..... -۲۰